

Ynglefugle på strandenge
i Roskilde Fjord
1992

Udarbejdet af Lars Rudfeld
for Ornis Consult

Ynglefugle på fem udvalgte strandengsområder.

På fem strandengslokaliteter i den sydlige del af Roskilde Fjord, beliggende i Roskilde Amt, er der foretaget optællinger af ynglebestande af vadefugle og gul vipstjert.

Undersøgelsen er foretaget med samme metoder som tidligere optællinger i områderne og med samme afgrænsning af områderne (1987 og 1991). I tællingen i 1992 deltog dog 3 optællere i stedet for 1.

Optællingerne er foretaget i perioden fra 29. maj til 13. juni 1992. Det er skønnet, at græsningstrykket for alle områder er stort set uændret i forhold til 1991. I rapporten for 1991 er nøje angivet græsningstrykket på de enkelte strandenge.

Resultater.

Tabel 1. Antal ynglepar af vadefugle og gul vipstjert på fem strandengsområder i Roskilde Fjord 1992 med angivelse af områdernes areal, beregnet bestandtæthed (i par/km²), optæller og optællingsdato.

Område	Bolund	Bognæs	Tugholt	Sønderø	Bløden	Ialt/gnsn
Areal	12	136	19	9,5	27,5	204
Tæthed: Vadefugle	0	51	37	105	18	45
G. vipstjert	8	4	21	21	11	7
Dato for optælling	8/6	6/6	29/5 + 13/6	5/6	8/6	
Optæller ¹⁾	ESJ	BF	LR	BF	ESJ	
Arter:						
Strandskade	-	14	1	1	1	17
Vibe	-	27	3	1	3	34
Stor præstekrave	-	9	0-1	6	-	15-16
Rødben	-	20	3	2	1	26
Gul vipstjert	1	5	4	2	3	15

Noter: 1) Optællere: ESJ=Erik S. Jensen; BF=Bo Fisker;LR=Lars Rudfeld

Gennemgang af de enkelte lokaliteter.

Bolund (12 ha).

Vadefuglebestanden viser markant tilbagegang i antal vadefugle i forhold til året før, da end ikke et enkelt ynglepar er konstateret i 1992 mod ialt 7 par fordelt på 4 arter i 1991, (beregnet til ca. 58 par vadefugle/km²). Antal ynglepar i 1987 var dog også ringe med kun 2 par viber konstateret.

Endvidere blev kun et enkelt par gul vipstjert konstateret mod 5 par ved de tidligere optællinger.

Bløden (27,5 ha).

Også Bløden rummede meget små ynglefuglebestande i forhold til året før. Den beregnede tæthed af konstaterede ynglende vadefugle er således halveret fra 1991 til 1992. St. præstekrave og alm. ryle er slet ikke konstateret som ynglefugle i 1992. Vibebestanden har holdt niveauet fra 1991, mens de i forvejen få ynglepar af strandskade og rødben er reduceret til 1 par af hver.

Antal ynglepar af gule vipstjerter er tillige reduceret kraftigt fra 10 par i 1991 til 3 par i 1992. Årsagen hertil er som for Bolund ikke kendt.

Bognæs (136 ha).

Også på Bognæs er sket en reduktion i antal ynglende vadefuglepar, dog relativt ikke så drastisk som på de vestvendte strandenge i fjorden. Den beregnede bestandtætheden er reduceret med ca. 20 % i forhold til 1991. Reduktionen er dog ikke entydig for alle arter.

Faktisk fortsætter st. præstekrave sin ekspansion på Bognæs med 9 par konstateret (heraf 4 par på Nørrehoved) mod 7 par i 1991. Antallet af ynglende strandskadepar er reduceret med ca. 1/3 og vibe med ca. 1/5 i forhold til året før. Den mindste reduktion i antal ynglepar i

forhold til 1991 er konstateret hos rødben (10 % færre ynglepar).

De største koncentrationer af ynglende vadefugle er konstateret ved Kongshage (7 par rødben og 5 par vibe) og i Ølvig (7 par rødben og 12 par vibe). De 2 lokaliteter rummede således mere end 40 % af årets konstaterede ynglepar.

Bognæs har fortsat stor værdi som ynglelokalitet for vadefugle, formentlig grundet kombination af græsningstryk og brede, overskuelige strandenge.

Bestanden af gul vipstjert afviger noget fra de tidligere år, da 5 par er konstateret i 1992 mod 1 og ingen i hhv. 1987 og 1991.

Tugholt (19 ha).

På Tugholt er konstateret samme tæthed af vadefugle som i 1991, omend en mindre "omfordeling" mellem arterne har fundet sted. St. præstekrave blev ikke med sikkerhed fra konstateret ynglende (3 par i 1991), mens antallet af ynglende rødben er steget fra 1 til 3 par fra 1991-92. Bestanden af vibe steg samtidig fra 2 til 3 par.

Langt den overvejende del af de ynglende vadefugle var som i 1991 knyttet til strandsøen og den lille vig i den sydlige del af området.

Bestanden af gul vipstjert afviger ikke væsentligt fra de andre år.

Sønderø (9,5 ha)

Igen i år glimrer det lille Sønderø-område med en meget tæt vadefugle-bestand. Tætheden på beregnet 105 par/km² ligger på mere end det dobbelte af Bognæs og er endog steget i forhold til året før. Bestanden af st. præstekrave er øget fra 5 par i 1991 til 6 par i 1992.

Tætheden af vadefugle er bemærkelsesværdig i og med, at strandengen udover Bolund er den eneste offentligt tilgængelige af de optalte og ofte benyttes til aftenture, luftning af hunde

m.m.

Bestanden af gul vipstjert er øget til 2 par i 1992.

Afrunding.

Samlet er konstateret en reduktion i antallet af ynglende par vadefugle på de 5 optalte strandenge i Roskilde Fjord i forhold til 1991. Den beregnede gennemsnitlige tæthed af ynglende vadefugle er reduceret med mere end 20 %. Bestanden ligger dog samlet stadig langt over det lave niveau i 1987.

Reduktionen i antal ynglepar har samlet set ramt alle vadefuglearter og har været mest markant på de 2 vestvendte lokaliteter Bløden og Bolund, men også Bognæs' ynglebestand er reduceret noget. Baggrunden for den konstaterede tilbagegang er ukendt.

Også for gul vipstjert har der været en reduktion i antal ynglepar på 25 % på trods af en væsentlig fremgang på Bognæs. Igen er det på Bolund og i Bløden, de væsentligste reduktioner er sket.